

Beslutningsforslag nr. B 33. Fremsat den 29. november 1991 af Lone Dybkjær (RV), Jørgen Estrup (RV), Vibeke Grønbæk (RV) og Marianne Jelved (RV)

Forslag til folketingsbeslutning

om kontanthjælpsmodtageres ret til at udføre ulønnet arbejde (slip de ledige løs)

Folketinget opfordrer socialministeren til i indeværende folketingssamling at foretage de nødvendige ændringer i love, bekendtgørelser m.v., der skaber mulighed for, at bistandshjælpsmodtagere, der har modtaget kontanthjælp i mere end 3 måneder, får mulighed for at påtage sig ulønnet arbejde. Ændringerne udarbejdes efter følgende retningslinjer:

1. Der skal ikke foretages fradrag for ulønnet arbejde udført for foreninger, organisationer m.v., der hovedsagelig betjener sig af frivillig, ulønnet arbejdskraft.
2. Der skal ikke foretages fradrag for udførelse af ulønnet kunstnerisk virksomhed.
3. Der skal ikke foretages fradrag for ulønnet arbejde udført her i landet for offentlige,

halvoffentlige eller private arbejdsgivere m.v., hvis der foreligger en kontrakt, dersom indtjeningen ikke ville overstige den lediges kontanthjælp, hvis den var beregnet på basis af den overenskomstmæssige timeløn på det pågældende område.

4. Der skal ikke foretages fradrag for ulønnet arbejde udført i udlandet for offentlige, halvoffentlige eller private arbejdsgivere m.v., hvis der foreligger en kontrakt.
5. Den kontraktmæssige ansættelse kan ikke overstige 2 år.
6. Der skal skabes øgede muligheder for deltagelse i undervisning uden fortabelse af retten til kontanthjælp.
7. Ændringerne skal gælde frem til 1996.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Forslaget skal ses i sammenhæng med det samtidig fremsatte forslag vedrørende dagpengesystemet, og der henvises til bemærkningerne hertil.

Grundprincippet for, at man kan modtage kontanthjælp, fordi man ikke har arbejde eller andre indtægter, er, at man skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Dette håndhæves på en sådan måde, at der bortset fra enkelte konkrete undtagelser er tale om, at den ledige skal være totalt passiv.

Disse principper er tilrettelagt i en tid, hvor der ikke var tale om større ledighed. I en sådan situation kan de naturligvis være rigtige, men i en tid med arbejdsløshed, hvor kontanthjælpsmodtagere står i bageste række, virker bestemmelsen helt meningsløs, samtidig med at den totale passivitet er direkte nedbrydende over for nogle, der ofte i forvejen føler deres arbejdsløshed som et personligt nederlag.

Forslaget indebærer, at kontanthjælpsmodtagere, der har været ledige i mere end 3 måneder, får en mulighed for at påtage sig ulønnet arbejde og uddannelse.

Bemærkninger til de enkelte punkter

ad 1

Punktet indebærer, at den ledige kan påtage sig arbejde udført for foreninger og organisationer m.v., der i hovedsagen betjener sig af frivillig, ulønnet arbejdskraft.

ad 2

En stor del af den kunstneriske virksomhed, der udføres her i landet, foregår uden at være i overensstemmelse med bistandslovens principper om at stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Det er for eksempel typisk ved teatervirksomhed, at alle prøver foregår, mens man modtager kontanthjælp. Ved premieren udgår man af bistandssystemet eller trækkes i hvert fald for det beregnede antal timer, som man bruger på teaterstykket. Tilsvarende kan siges ved musik.

Her vil der også være tale om et fradrag i kontanthjælpen, når den egentlige produktion begynder.

Der vil ofte være tale om unge, der ikke har nogen mulighed for egentlig beskæftigelse, og som man gennem dette system kriminaliserer.

Det foreslås derfor, at det skal være muligt at udføre ulønnet kunstnerisk virksomhed samtidig med, at man modtager kontanthjælp.

I tilfælde af indtjening kan denne på sædvanlig vis modregnes i kontanthjælpen. Forslaget skal derfor ses i sammenhæng med regeringens forslag om aktivering af unge.

ad 3

Den overenskomstmæssige løn er i dag baseret på overenskomstmæssig timeløn og timeantal. En lang række organisationer har direkte forbud mod deltidsarbejde. Dette betyder, at alle ekstraordinære beskæftigelsesforanstaltninger uvægerligt fører til offentlige merudgifter, enten i form af løntilskud til de private arbejdsgivere, som så fylder op til den overenskomstmæssige løn, eller gennem arbejdstilbud hos det offentlige, som så får ekstraudgiften ved at refundere forskellen mellem den udbetalte kontanthjælp og den overenskomstmæssige løn på det pågældende område.

Forslagsstillerne finder ikke, at der er basis for offentlige merudgifter og foreslår derfor, at de ledige skal kunne påtage sig arbejde til den overenskomstmæssige timeløn, men kun i så mange timer, at det svarer til den konkrete udbetalte kontanthjælp.

De ledige skal blive i bistandssystemet, således at der ikke bliver tale om en flytning af de offentlige udgifter.

De ledige vil, fordi der som hovedregel vil være tale om deltidsarbejde, fortsat være motiveret til at søge fuldtidsarbejde, dersom det skulle vise sig muligt.

ad 4

Punktet indeholder mulighed for, at man kan opbære kontanthjælp ved udstationering i udlandet.

ad 5

Det kan være hensigtsmæssigt med en tidsmæssigt begrænset periode.

ad 6

Ud over mulighederne i dag for at deltage i f.eks. undervisning på daghøjskole, almen højskole og enkeltfags hf skal de ledige have mulighed for i udvidet

grad at deltage i enkeltfagskurser (hf samt folkeskolens afgangsprøver).

ad 7

Regeringen og andre giver ofte udtryk for den opfattelse, at ledigheden vil se markant anderledes ud på grund af en ændret tilgang til arbejdsmarkedet i 1996. Det foreslås derfor, at ordningen gælder frem til denne dato.